

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО ГЕОФИЗИКА, ГЕОДЕЗИЯ И ГЕОГРАФИЯ – БАН
ДЕПАРТАМЕНТ „ГЕОГРАФИЯ“

ВЪПРОСНИК

**за провеждане на събеседване с кандидатите в конкурс
за заемане на академичната длъжност „асистент“**

Професионално направление:	4.4. Науки за Земята
Научна специалност:	Физическа география и ландшафтознание
Структурно звено:	Секция „Физическа география“ към Департамент „География“
Тематичен профил:	Почвена география, свойства и процеси в почвената среда и взаимодействия между компонентите на природните системи

Въпросникът има за цел да установи общата подготовка на кандидатите по физическа география, както и знанията им в областта на почвознанието и методите за изследване на почвите.

1. Предмет, система и основни направления на физическата география. Взаимодействия между компонентите на природната среда.
2. Ландшафтна сфера – структура, закономерности и пространствена диференциация.
3. Основни почвообразователни фактори и процеси.
4. Класификация на почвите - WRB (*World Reference Base for Soil Resources*) и българска класификация.
5. Почвена география на България – зонално и азонално разпространение на почвите, почвено-географско райониране, основни почвени типове и тяхната характеристика.
6. Физични и химични свойства на почвите и тяхното значение за функционирането на природните системи.
7. Биогеохимични цикли на основни химични елементи в почвената среда.
8. Антропогенни изменения на почвите и мерки за тяхното опазване и възстановяване.
9. Взаимодействия в системата почва–вода–растителност и тяхното значение за функционирането и развитието на ландшафта.
10. Почви и климатични промени – органичен въглерод, секвестрация, засушаване, опустиняване.
11. Методи за теренно изследване, пробовземане и лабораторен анализ на почви, води и растителност.
12. Пространствен анализ и картографиране на почвени и физикогеографски характеристики. Приложение на ГИС и дистанционни методи.
13. Национален почвен мониторинг и европейска политика за почвите - директива на ЕС за мониторинг и устойчивост на почвите (Soil Monitoring Law, 2025), мисия „A Soil Deal for Europe“

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Гюров, Г.; Тотев, Т. (1990). Почвознание. София: Земиздат, 296 с.
2. Гюров, Г.; Артинова, Н. (2015). Почвознание: учебник за агрономическите специалности на ВУЗ. 2-ро прераб. изд. Пловдив: Интелексперт-94, 258 с.
3. Strahler, A.H.; Strahler, A.N. (1996). Physical Geography: Science and Systems of the Human Environment. Wiley.
https://books.google.com/books/about/Physical_Geography.html?id=l-nUW3e0tREC
4. Patrich, J.; Radtke, T. (2020). Physical Geography – Version 1. College of the Canyons / Open Textbook Library.
<https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/physical-geography>
5. Пенин, Р. (2000). Теоретико-методологични проблеми на ландшафтознанието и ландшафтната сфера. Проблеми на географията. https://geoproblems.eu/wp-content/uploads/archives/2000_1234.pdf
6. География на България. Том 1: Физическа география. Геоинформационни технологии, част 1 (2025). София: Издателство на БАН. <https://press.bas.bg/bg/books-103/show-104%281019%29>
7. География на България. Том 1: Физическа география. Геоинформационни технологии, част 2 (2026). София: Издателство на БАН. <https://www.adm.press.bas.bg/bg/books-103/show-104%281035%29>
8. Jahn, R.; Blume, H.-P.; Asio, V.B.; Spaargaren, O.; Schad, P. (2006). Guidelines for Soil Description. 4th ed. FAO, Rome.
<https://www.fao.org/4/a0541e/a0541e.pdf>
9. IUSS Working Group WRB (2022, corrected 2024). World Reference Base for Soil Resources. 4th ed.
<https://wrb.isric.org/documents.html>
10. Soil Science Division Staff (2017). Soil Survey Manual. USDA Handbook No. 18. USDA-NRCS.
<https://www.nrcs.usda.gov/resources/guides-and-instructions/soil-survey-manual>
11. European Soil Bureau Network / European Commission (2005). Soil Atlas of Europe.
<https://esdac.jrc.ec.europa.eu/content/soil-atlas-europe>
12. Tóth, G.; Montanarella, L.; Stolbovoy, V.; et al. (eds.) (2008). Soils of the European Union. JRC / European Commission.
<https://esdac.jrc.ec.europa.eu/content/soils-european-union>
13. FAO (2017). Voluntary Guidelines for Sustainable Soil Management. <https://www.fao.org/3/i6874en/i6874en.pdf>
14. FAO (2021). Recarbonizing Global Soils – A Technical Manual of Recommended Management Practices.
<https://www.fao.org/global-soil-partnership/programmes/rccsoil/en>
15. IPBES (2018). The Assessment Report on Land Degradation and Restoration. <https://www.ipbes.net/assessment-reports/ldr>
16. European Environment Agency (2000). Down to Earth: Soil Degradation and Sustainable Development in Europe.
https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/environmental_issue_series_16
17. European Commission (2021). EU Soil Strategy for 2030. https://environment.ec.europa.eu/topics/soil-health/soil-strategy-2030_en
18. QGIS Project. QGIS Training Manual – vector, raster, terrain and spatial analysis.
https://docs.qgis.org/latest/en/docs/training_manual/
19. Copernicus Land Monitoring Service. CORINE Land Cover – Product User Manual. <https://land.copernicus.eu/en/technical-library/clc-product-user-manual>
20. U.S. Geological Survey. EarthExplorer – Landsat, Sentinel, DEM and other geospatial datasets.
<https://www.usgs.gov/educational-resources/earth-explorer>
21. Directive (EU) 2025/2360 of the European Parliament and of the Council of 12 November 2025 on soil monitoring and resilience (Soil Monitoring Law)
<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2025/2360/oj/eng>

Забележка: Списъкът е препоръчителен. Част от източниците са достъпни като пълен текст, а други чрез официална страница, библиографски запис или онлайн преглед.

Предложен от:	Приет/утвърден с:
Департамент „География“ Протокол № <u>7</u> / <u>30.09</u> . 2026 г.	Решение на Научния съвет на НИГТГ-БАН Протокол № <u>1</u> / <u>08.10</u> . 2026 г.